

EU:n biodiversiteettistrategian sitoumuksia valmistelevalle työryhmälle ja ohjausryhmälle

5.9.2022

Saamelaispaliskuntien näkemyksiä EU:n biodiversiteettistrategian kansallisista sitoumuksista

Allekirjoittaneet saamelaispaliskunnat pitävät EU:n biodiversiteettistrategiaa tervetulleena linjauksena ja näkevät sen kansallisessa toteuttamisessa mahdollisuuden muuttaa saamelaisalueen maankäyttöä saamelaiskulttuurin, etenkin saamelaisen poronhoidon kannalta parempaan suuntaan.

Allekirjoittaneet paliskunnat esittävät etenkin metsien lakisääteisen suojelun merkittävää lisäämistä alueillaan. Tämä on välttämätöntä saamelaisen poronhoidon turvaamiseksi.

Metsähallituksen hallinnassa olevat luonnontilaiset ja vanhat metsät (primary and old-growth forests) tulisi suojella luonnonsuojelulailla. Erityisesti paliskuntien ja Metsähallituksen sopimat määräaikaisten ns. sopimusalueet tulisi siirtää pysyvään suojeluun. Nyt niiden määräaikainen suojelu loppuu 2030. Myös muut vastaavat luonnonmetsät tulisi siirtää pysyvään suojeluun paliskuntien kanssa sopien.

Luonnonmetsien suojelu tulee toteuttaa perustamalla pysyviä luonnonsuojelualueita tavalla, joka turvaa saamelaisen poronhoidon jatkumisen alueilla. Metsähallituksen omalla päätöksellä tehdyt suojeluratkaisut eivät ole riittäviä niiden pysyvyyden epävarmuuden ja heikon suojelustatuksen takia. Laidunmetsien suojelu heikommalla statuksella (mm. erilaisina ns. OECM-alueina) ylläpitää ja synnyttää saamelaisissa poronhoitoyhteisöissä epävarmuutta ja huolta etenkin nuorten keskuudessa. Tämä johtaa saamelaisen poronhoidon vaarantumiseen elinkeinona ja suojeltuna kulttuurimuotona.

Edellisen lisäksi paliskunnat katsovat, että nuoria tai voimakkaassa metsätaloustaloudessa olleita metsiä tulisi suojella osana Suomen sitoumuksia EU:n biodiversiteettistrategiaan ns. OECM-alueina paliskuntien kanssa sopien. Näille alueille tulisi laatia yhdessä paliskuntien kanssa porolaitumien ennallistumisen mahdollistava hoito- ja käyttösuunnitelma.

Vuonna 2021 alkanutta Saamelaisten kotiseutualueen luonnonvarasuunnitelmaprosessia ja sen pohjalta Metsähallituksen vahvistamaa luonnonvarasuunnitelmaa (lvs 2022-2027) ei paliskuntien mielestä voi pitää

riittävänä menettelynä paliskuntien alueella tehtävien bd-sitoumusten linjaamiseksi. Paliskunnat edellyttävät erillisiä paliskuntakohtaisia neuvotteluita. Tässä yhteydessä on tärkeää huomioida, että allekirjoittaneiden paliskuntien ja Metsähallitus Metsätalous Oy:n yhteisesti sopimat neuvottelut luonnonvarasuunnitelman paliskuntakohtaisten maankäyttöratkaisujen määrittämiseksi ovat vasta aivan alkuvaiheessa. Niitä oli tarkoitus käydä nyt lvs-kauden aikana paliskuntakohtaisesti.

Paliskunnat ovat esittäneet Metsähallitus Metsätalous Oy:lle bd-sitoumuksiin liittyvien neuvottelujen alkamista ja edellyttävätkin niiden pikaista käynnistämistä. Paliskunnat katsovat, että ilman suoria neuvotteluja saamelaispaliskuntien kanssa alueen metsien käytöstä ei voida tehdä päätöksiä loukkaamatta alkuperäiskansoille kansainvälisesti ja saamelaisille kansallisesti turvattuja oikeuksia. Vastaavasti paliskunnat katsovat, että niiden esittämiin vaatimuksiin tulisi valtion taholta vastata myös tässä bd-sitoumuksia valmistelevassa prosessissa jo prosessin alkuvaiheessa.

Allekirjoittaneet saamelaispaliskunnat ovat valmiita esittelemään tietojaan ja näkemyksiään alueidensa metsistä suoraan bd-sitoumuksia valmistelevalle työryhmälle ja ohjausryhmälle. Tämä voisi onnistua parhaiten paikan päällä Inarissa pidettävässä kokouksessa.

Jarmo Haataja
poroisäntä
Hammastunturin paliskunta

Petri Hänninen
poroisäntä
Paatsjoen paliskunta

Janne Kitti
poroisäntä
Muotkatunturin paliskunta

Osmo Seurujärvi
poroisäntä
Muddusjärven paliskunta